

het vak "communicatiemedia" in het vrij onderwijs

nadine schouterden

1. De huidige plaats van de mediastudie in het onderwijs

Systematisch media-onderwijs wordt in het vrij onderwijs opgenomen in zowel type I richting Menswetenschappen, als type II richting Psycho-Sociale Wetenschappen en Moderne Talen.

Ingebed in de algemene doelstellingen van de richting menswetenschappen, nl. het bevorderen van psycho-sociale en pedagogische bekwaamheden en attitudes, moet de inhoud van het optievak "Geleide oefeningen en gebruik van moderne technieken" borg staan voor het verwerken van kennis en interesse voor de maatschappij in al haar dimensies.

Wanneer in type I de richting Psycho-Sociale Wetenschappen opgevat werd als een opvolger van de afdeling Menswetenschappen vertrok men van dezelfde basisdoelstellingen en werd overigens het mediavak, omgedoopt tot "Communicatiemedia", verplicht. Door de taalkundige dimensie van de vakinhoud werd "Communicatiemedia" eveneens verplichtend gesteld in het uurrooster van de richting Moderne Talen.

2. Evolutie van de vakinhoud van de mediavakken in de verschillende onderwijstypes

Het vak "Geleide oefeningen en gebruik van moderne technieken" beoogt de leerlingen, via een in de praktijk verworven technische bagage, een esthetisch aanvoelen en kritische houding ten overstaan van inhoud en gebruik van massa-

media bij te brengen. In de specificering van leerdoelstellingen en in de lespraktijk komt deze visie hoofdzakelijk neer op het benadrukken van zgn. "doe-activiteiten" rond diverse media.

Het eerste leerplan van het vak "Communicatiemedia" (1974 en aangepast in 1978) werd in dezelfde geest opgesteld, en ook daarin bleef de praktijk belangrijker dan de theoretische benadering.

In 1983 werd het roer echter volledig omgegooid en schakelde men over naar een wetenschappelijke mediabepandering, met als leerplanbasis het Lasswell-communicatiemodel. Een technisch gerichte opleiding werd geheel vervangen door een gestructureerde theoretische benadering van de verschillende media.

De kritiek van de leerplancommissie van 1983 op het oude leerplan richtte zich hoofdzakelijk tegen de doelstellingen in verband met het tijdrovende doe-aspect. Rond het nieuw leerplan plaatsten de oude commissies (1974 en 1978) voornamelijk vraagtekens rond de té wetenschappelijk geïnspireerde aanpak waaraan leerlingen geen boodschap zouden hebben.

Elke nieuwe commissie bewandelt dus zijn eigen weg.

Vermits het meest recente leerplan pas sinds 1 september 1984 in de klaspraktijk werd ingevoerd, kan men op dit ogenblik slechts spreken van korte termijnbeoordelingen. Toch is het waarschijnlijk nuttig om een balans op te maken van beide "leerplanstromingen" om tot een zinvolle syn-

these te komen.

3. Een overzicht van het onderzoek

Degelijk onderwijs over media is belangrijk. Maar dit in praktijk realiseren blijft heel wat problemen met zich mee te brengen. Dit onderzoek tracht na te gaan hoe de leraars zelf dit media-onderwijs opvatten en waar zij problemen hebben. Om het studieveld te beperken zodat de studie meer diepgaand kon worden gedaan, werd geopteerd voor de studie van het vak "Communicatiemedia", het mediavak van het Vrij Onderwijs type I.

3.1. Hoe het onderzoek werd opgevat

In 1985 werd er onder de leraars "Communicatiemedia" een schriftelijke enquête gehouden in verband met de problemen die zij ondervinden bij het geven van dit vak, de houding die de leraars en de leerlingen tegenover dit vak en zijn leerplan hebben.

Er werd een vragenlijst gestuurd naar de scholen in Vlaanderen en nederlandstalig Brussel, waar de richting "Moderne technieken" en/of "Psycho-sociale wetenschappen" bestonden in het jaar 1984-1985. De respons lag zeer hoog. Zevenenvijftig formulieren werden teruggestuurd. Het universum bestond uit zeventig scholen. Het aantal antwoorden bedraagt 86,4 % van alle leraars "Communicatiemedia" die les geven in scholen in Vlaanderen en nederlandstalig Brussel, waar in het schooljaar 1985-1986 de richting "Moderne technieken"

en/of de richting "Psycho-sociale wetenschappen" bestond. De vragenlijst werd zo opgesteld dat een kwantitatieve analyse mogelijk was.

De meeste vragen werden in gesloten vorm opgesteld. De open vragen werden zoveel mogelijk tot gesloten herleid. Met behulp van de computer werden de resultaten in overzichtelijke frequentie- en kruistabellen gegoten. Naast de kwantitatieve benadering, werden de resultaten ook kwalitatief bestudeerd. De opmerkingen van de leraars lieten toe de tabellen beter en juist te interpreteren. Daar het gaat over een klein universum, waarborgt de hoge respons dat bepaalde uitspraken met grote zekerheid kunnen worden gedaan.

3.2. Een overzicht van de resultaten van het onderzoek

A. Wie geeft het vak "Communicatiemedië"?

Slechts twee leraars "Communicatiemedië" zijn licentiaat in de Communicatiewetenschap. Vier leraars hebben een Bijzonder diploma in de Audio-Visuele Communicatiemedië. De rest van de leraars heeft zeer uiteenlopende diploma's. Er is zelfs een licentiaat Lichamelijke Opvoe-

Tabel I: Diploma's hoger onderwijs der leraars "Communicatiemedië"

	Aantal	%
Lic. Germaanse	32	56.1 %
Lic. Geschiedenis	5	8.8 %
Lic. Toegepaste Econ. Wet.	2	3.5 %
Lic. Lich. Opvoeding	1	1.8 %
Lic. Sociologie	2	3.5 %
Lic. Romaanse	2	3.5 %
Lic. Communicatiewet.	2	3.5 %
Reg. Plastische Opvoeding	1	1.8 %
Reg. Nederl. - Geschied.	1	1.8 %
Reg. Frans	1	1.8 %
Reg. verworven recht	1	1.8 %
Reg. Ned-Gesch. Lic. Gesch.	1	1.8 %
Lic. Germ. + Bijz. dipl.	4	7.0 %
Lic. Sociologie + bacc. Fil. + kand. Economie	1	1.8 %
Lic. Klass. Talen + bacc. Econ.	1	1.8 %
Totaal	57	100.0 %

ding die het vak "Communicatiemedië" geeft. De school vroeg zelf deze persoon om het vak te geven. Er zijn een aantal leraars die vragen dat het vak zou gegeven worden door deskundigen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de diploma's Hoger onderwijs van de leraars "Communicatiemedië".

A.1. De problemen

Het gevolg van het feit dat het vak gegeven wordt door mensen met zo'n uiteenlopende diploma's, is dat heel veel leraars een gebrek aan voorkennis vermelden in verband met medië. De meeste leraars trachten zich bij te scholen door onder andere vakliteratuë, vaktijdschriften, gesprekken met collega's of met mensen uit de mediëwereld. Maar hierbij ondervinden zij toch nog heel wat moeilijkheden. Ze vinden dat er onvoldoende mogelijkheden tot bijscholing zijn.

Tabel II: Hebben de leraars zich bijschoold om dit vak te geven?

	Aantal	%
Ja	46	80.7
Nee	9	15.8
Geen antwoord	2	3.5
Totaal	57	100,0

A.2. Hoe kan men die problemen oplossen?

Om het probleem van het gebrek aan voorkennis op te lossen kan men in elke school een licentiaat in de Communicatiewetenschap het vak "Communicatiemedië" laten geven. Maar dit is wellicht niet haalbaar omdat het vak slechts gedurende enkele uren per week geprogrammeerd staat.

Het zou echter al een stap vooruit zijn als de leidinggevende instanties van het onderwijs bepaalde eisen zouden stellen aan de leraars "Communicatiemedië" (diploma, verplichte literatuurlijst, en dergelijke).

Een andere oplossing zou zijn dat één licentiaat in de Communicatiewetenschap het vak "Communicatiemedië" in de ver-

schillende scholen van dezelfde regio geeft. Men moet dan wel een leraar vinden die bereid is zich veel te verplaatsen en de directies moeten bij het opstellen van de lessenrooster rekening houden met het feit dat de leraar "Communicatiemedië" in een groter aantal scholen les geeft.

Men kan een coördinatiecomité oprichten. Dit comité zou uit communicatiewetenschappers bestaan en zou de volgende taak te vervullen hebben.

- Het organiseren van een bijscholingscursus voor de leraars "Communicatiemedië".
- Het opstellen van een literatuurlijst en van een lijst van audio-visueel materiaal. Deze lijsten moeten gedetailleerd zijn en steeds recent blijven.
- Het beantwoorden van vragen van leraars "Communicatiemedië". Deze vragen kunnen zowel betrekking hebben op de inhoud van de cursus als op de technische aspecten van de medië.
- Het opstellen van de cursus.
- Het opstellen en bijwerken van een leerplan.
- Studiedagen organiseren in elke school om leraars te leren omgaan met audio-visueel materiaal. Ook lessen biologie, aardrijkskunde, wiskunde, Nederlands... kunnen met behulp van medië op een meer aanschouwelijke manier worden gegeven. Door een studiedag te houden kan men tevens controle uitoefenen op de staat waarin het audio-visueel materiaal zich bevindt. Nu blijkt het materiaal wel eens defect te zijn. Als alle leraars met dit materiaal leren omgaan, wordt het misschien meer gebruikt. De inhoud van de studiedag moet heel praktisch zijn en vooral technisch gericht.
- Projecten uitwerken in verband met medië die in elke school kunnen worden gebruikt. Misschien kan men zelfs naar analogie met de nationale sportdag, een nationale mediëdag organiseren.

B. Hoe staan de leraars zelf ten opzichte van hun vak?

De meeste leraars "Communicatiemedië" hebben een positieve attitude ten opzichte van hun vak. De meesten geven het graag en men acht het belangrijk. Over de wetenschappelijke waarde ervan

bestaan er echter toch heel wat twijfels. Positief is dat de leraars zelf meer aandacht besteden aan media nu ze er les over moeten geven. De leraar gaat de media niet zozeer meer frequenteren als wel selectiever gebruiken.

(Zie Tabel III)

Het belang van de positieve houding van de leraars ten opzichte van het vak is zeer groot. Deze mensen willen meer van het mediaonderwijs maken. Ze willen zich bijscholen. Maar zij vragen de juiste informatie, de nodige begeleiding en een oplossing voor hun problemen.

C. Waarom geeft de leraar het vak "Communicatiemedia"?

De redenen waarom men het vak geeft zijn niet altijd zo positief. Vaak neemt de leraar het vak erbij om toch een volledig uurrooster te krijgen. Gelukkig zijn er heel wat leraars die het vak uit interesse geven, vooral licentiaten in de Germaanse Filologie. Deze leraars worden dan ook het meest gevraagd door de schooldirectie om het vak te geven. Het initiatief om een leraar "Communicatiemedia" te kiezen ligt bij de directie. Zij bepaalt wie "er voor het vak moet opdraaien". Het zou al een hele stap voorwaarts zijn, mocht de directie haar keuze van de vaktitularis "Communicatiemedia" ernstiger opvatten en mocht ze meer haar best doen om de geschikte persoon te vinden.

(Zie Tabel IV)

Tabel III: Op welke manier besteden de leerkrachten "Communicatiemedia" meer aandacht aan de media? (1)

	Aantal	%
Meer T.V. kijken	9	15,8%
Meer selectief T.V. kijken	32	56,1%
Meer radio luisteren	7	12,3%
Meer selectief radio luisteren	21	36,8%
Meer kranten, tijdschriften lezen	27	47,4%
Meer bioscoop bezoeken	11	19,3%
Meer selectief bioscoop bezoeken	8	14,0%

(1) Het percentage werd telkens voor elke categorie afzonderlijk berekend ten opzichte van het totaal aantal respondenten, namelijk 57 leraars.

D. Het leerplan "Communicatiemedia". Hoe gebruiken de leraars het leerplan

Uit de antwoorden blijkt dat een klein deel van de leerkrachten het leerplan van 1983 dat tot nu toe moet worden gevolgd, onvoldoende of zelfs niet kent. De meeste van de leerkrachten zijn wel bekend met het leerplan. Meestal wordt het leerplan erg strikt gevolgd bij het geven van de lessen. Het is dus van het grootste belang dat het leerplan goed is. Het is het belangrijkste middel dat de leerkrachten gebruiken voor het opstellen van hun lessen. De literatuur die zij raadplegen is ook heel vaak beperkt tot de literatuurlijst die in het leerplan staat vermeld.

(Zie Tabel V)

Bijna 40 % van de leraars is niet zo erg tevreden met het huidige leerplan. Zij willen graag dat er op bepaalde punten veranderingen worden aangebracht.

Tabel V: Gebruik van het leerplan door de leraars "Communicatiemedia" (1).

	Aantal	%
Chronologisch	13	22,8%
Door elkaar	18	31,6%
Als basis voor cursus	30	52,6%
Op een andere manier	9	16,1%

(1) Zie voetnota 1 bij Tabel III.

- Herschikking van basis- en extra-doelstellingen moet worden doorgevoerd. Bijvoorbeeld: de nieuwe media moeten meer aandacht krijgen. Nu staan die bij de extra doelstellingen vermeld.
- De literatuurlijst moet worden aangevuld met meer recente werken. Er moeten ook boeken en artikelen worden opgenomen die geschikt zijn voor

Tabel IV: Waarom geeft leraar "Communicatiemedia" in verband met zijn diploma's hoger onderwijs.

	Lic. Germaanse	Lic. Geschied.	Lic. Toegepaste Econ. Wet.	Lic. Lich. Opvoeding	Lic. Sociologie	Lic. Romaanse	Lic. Comm.	Reg. Plasticsche Opvoed.	Reg. Nederlands Geschied.	Reg. Frans	Reg. verworven recht	Reg. NDL-Gesch.	Lic. Germ. ploma	Lic. Soc. + + bacc. Filosofie	Lic. Kl. T + bacc. Economie	Totaal
Zelf gevraagd uit interesse	9	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	13 22.3
Men heeft leraar gevraagd, was geïnteresseerd	11	3	1	1	1	2	1	0	1	1	1	1	3	0	1	28 49.1
Men heeft leraar gevraagd, durfde niet weigeren	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 5.3
Verplicht	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 1.8
Gekregen om volledig uurrooster te hebben	3	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	12 21.1
Totaal %	32 56.1	5 8.8	2 3.5	1 1.8	2 3.5	2 3.5	2 3.5	2 3.5	1 1.8	1 1.9	1 1.8	1 1.8	4 7.0	1 1.3	1 1.9	57 100.0

de leerlingen.

c. De leraars "Communicatiemedia" wensen meer praktische aspecten van de media te bestuderen. Ze willen ook meer doe-activiteiten. Blijkbaar is niet iedereen het eens met de vernieuwde aanpak van het vak "Communicatiemedia" waar de nadruk op theorie ligt.

E. Een cursus "Communicatiemedia", een oplossing?

De grote meerderheid van de leraars wenst dat er een cursus op de markt wordt gebracht. Men haalt hiervoor als redenen aan:

- men zou op die manier over een vast pakket van materiaal beschikken;
- men heeft dan tenminste houvast bij het opstellen van de lessen. Men kan van een vaste basis vertrekken;
- Heel veel leraars halen aan dat een cursus noodzakelijk is voor de leerlingen. Deze hebben nood aan een handleiding;
- als men in elke school een cursus zou gebruiken, was de inhoud van het vak "Communicatiemedia" in de verschillende scholen meer éénvormig.

■ We kunnen hier zelf nog volgende redenen voor het opstellen van een cursus aan toevoegen:

- het niveau van het vak "Communicatiemedia" zou worden opgekrikt. Ook leraars die weinig van de materie afweten, zouden hun leerlingen het meest belangrijke kunnen bijbrengen.

Meer dan 20 % van de leraars wil liever niet dat er een cursus wordt opgesteld.

Zij geven hiervoor volgende redenen op:

- de materie van het vak "Communicatiemedia" verandert te snel;
- een aantal leraars heeft zelf een cursus gemaakt;
- men vreest dat er te weinig ruimte overblijft voor eigen inbreng als er een cursus is.

Wijzelf kunnen volgende redenen nog vermelden:

- de leraar wordt geremd in zijn creativiteit. Hij hoeft alleen maar de cursus te volgen als hij zijn lessen geeft.

Alles samengenomen zal het uitgeven van een cursus toch meer positieve gevolgen hebben dan negatieve. Een voorwaarde is wel dat de cursus regelmatig wordt aangepast. De inhoud moet steeds actueel blijven.

(Zie Tabel VI)

Tabel VI: Waarom wil leraar wel/geen cursus in verband met wil wel/geen cursus.

	Wil cursus	Wil geen cursus	Totaal %
Vast pakket materiaal	12	0	12 22.2
Niet taak van leraar om cursus te maken	1	0	1 1.9
Als hulp, basis voor lessen	19	0	13 33.3
Handleiding voor leerlingen	7	1	3 14.3
Probleem copyright omzeilen	1	0	1 1.9
Recente gegevens	1	1	2 3.7
Didactische werkvormen	0	1	1 1.9
Eenvormigheid in wat verschillende leraars in "Communicatiemedia" geven	2	0	2 3.7
Meer tijd om op andere manier les voor te bereiden	5	0	5 9.3
Enkele afgewerkte lessen	1	0	1 1.9
Om te weten wat anderen doen	2	0	2 3.7
Mag niet verplicht worden	2	0	2 3.7
Verandert te snel	0	3	3 5.6
Heeft zelf cursus	0	4	4 7.4
Niet realiseerbaar	0	1	1 1.9
Minder ruimte voor eigen inbreng	0	3	3 5.6
Teveel aandacht voor theorie in cursus	0	1	1 1.9
Leerplan is voldoende	0	1	1 1.9
Totaal %	42 77.8	12 22.2	54 100.0

F. Bijkomende problemen bij het geven van het vak "Communicatiemedia" (Zie Tabel VII)

Naast het gebrek aan voorkennis vermelden de leraars dat zij vooral problemen hebben met het vinden van aangepaste literatuur en het vinden van aangepast audiovisueel materiaal.

Het probleem in verband met literatuur zou men kunnen oplossen door het opstellen van een uitgebreide literatuurlijst. Men kan niet voldoende benadrukken dat deze recent moet zijn en daarom heel regelmatig moet worden herzien. De

school kan deze boeken aankopen, de leraar kan ze zich zelf aanschaffen of, als dit te duur is, kan men nog altijd bij de bibliotheek terecht. Audiovisueel materiaal echter stelt de school en de leraar voor grotere problemen. Ook hier kan men natuurlijk een lijst opstellen van plaatsen waar men geschikte radio- en t.v.-opnames, filmpjes, videobanden, dia's, foto's en dergelijke kan vinden.

Maar meestal is dit materiaal te duur. Een oplossing kan zijn dat er een centrale uitleendienst wordt opgericht. Deze zou beschikken over veel verscheiden audiovisueel materiaal dat de scholen zouden kunnen ontlenen. Men heeft ook audiovisuele apparaten nodig. Elke school zou toch minstens over een aantal apparaten moeten beschikken zoals:

- een T.V. toestel
- radio-toestel
- diaprojector
- bandrecorder
- videotoezel met videocamera
- fototoestel.

Deze toestellen heeft men niet alleen nodig voor het vak "Communicatiemedië" maar ook voor andere vakken zijn het heel nuttige hulpmiddelen. De aanschaf van audiovisueel materiaal is zeker een verantwoorde uitgave. Men moet er echter wel over waken dat deze dure apparaten goed worden onderhouden. Zoals reeds vermeld, blijkt dat in vele scholen de apparaten wel aanwezig zijn, maar dat ze haast steeds defect zijn. Voor meer bijzondere apparaten, zoals bijvoorbeeld camera's, kan men ook een uitleendienst oprichten waar scholen terecht kunnen. Zo worden de scholen in de mogelijkheid gesteld om een groter project uit te voeren waarvoor meer gesofisticeerd materiaal nodig is, zonder dat men daarvoor grote uitgaven moet doen.

G. Verhouding praktijk en theorie

De leraars besteden het grootste gedeelte van de lesuren aan theoretische lessen. Meer dan de helft van de leraars trekt toch enkele uurtjes uit voor de praktijk. 20 % van de leraars geeft zelfs evenveel praktijklessen als theoretische lessen. Ondanks het feit dat het leerplan heel nadrukkelijk de aandacht toespit op de theorie, vinden veel leraars het toch noodzakelijk om de leerlingen op praktische wijze met de media te leren omgaan.

(Zie Tabel VIII)

Tabel VII: Welk materiaal missen de leraars op school? (1).

	Aantal antwoorden	% op het aantal antwoorden	% van het aantal leraars die deze vraag beantwoord hebben
Geschikte film- en video-opnames	7	18,9	25,9
Kranten en tijdschriften	5	13,5	18,5
Videocamera	10	27,0	37,0
Montageset	1	2,7	3,7
Vakliteratuur	5	13,5	19,5
Donkere kamer	2	5,4	7,4
Visuele uiteenzetting van technische procedures	2	5,4	7,4
Filmmateriaal	1	2,7	3,7
Videtoestel	3	3,1	11,1
Fototoestel	1	2,7	3,7
Totaal aantal antwoorden	37	100,0	137,0

(1) De 37 antwoorden komen van 27 leraars; 30 leraars hebben op deze vraag geen enkel antwoord gegeven.

Tabel VIII: Hoeveel uur praktijk geeft leraar.

Aantal uur praktijk	Aantal leraars	%
0	23	40,4
3	2	3,5
4	1	1,9
6	2	3,5
7	2	3,5
3	4	7,0
10	9	15,8
15	10	17,5
20	1	1,8
22	1	1,8
23	1	1,8
70	1	1,8
Totaal	57	100,0

H. Welke didactische werkvormen gebruiken de leraars?

Bij het geven van het vak "Communicatiemedië" gebruiken de leraars verschillende didactische werkvormen.

40 % van de leraars geeft nog theoretische lessen zonder daarbij gebruik te maken van didactisch materiaal. Maar haast alle leraars geven wel eens lessen met gebruik van didactisch materiaal. De meeste maken hier zelfs heel frequent gebruik van.

(Zie Tabel IXA)

(Zie Tabel IXB)

Tabel IXA: Welk didactisch materiaal gebruikt leraar tijdens lessen "Communicatiemedië"? (1).

	Aantal antwoorden	% op het totaal aantal antwoorden	% van het aantal leraars die deze vraag beantwoord hebben
Niet nader bepaald	8	9,5	15,1
Kranten en tijdschriften	25	29,3	47,2
Videtoestel	26	31,0	49,1
Radio-opnames	1	1,2	1,8
Eigen materiaal	3	3,6	5,7
School TV-uitzendingen	5	6,0	9,4
Foto-diatoezel	4	4,3	7,5
Tijdschrift viewpoint	3	3,6	5,7
Terminal om teksten naar redactie van een krant door te sturen	1	1,2	1,9
TV uitzendingen	7	8,3	13,2
Film-radio	1	1,2	1,9
Totaal aantal antwoorden	84	100,0	158,5

(1) Deze 84 antwoorden zijn afkomstig van 53 leraars; 4 leraars hebben hier geen enkel antwoord gegeven.

Besluit

De enquête rond het vak "Communicatiemedia" toont duidelijk aan dat moeilijkheden in verband met vakinhoud en klaspraktijk zich voornamelijk concentreren rond de meest uiteenlopende vooropleidingen van de leerkrachten terzake. Gebrek aan voorkennis en moeilijkheden met het verwerven van aangepaste literatuur en lesmateriaal leveren dan ook uitgesproken en primordiale problemen naar het vak toe.

Een algemene regeling in verband met de vereiste bekwaamheidsbewijzen, waarbij aan afgestudeerden met een diploma Communicatiewetenschap de voorrang wordt verleend, dringt zich duidelijk op. Maar ook schooldirecties dragen hier een verantwoordelijke taak en zouden bij de keuze van de vaktitularis plichtsbewuster te werk moeten gaan.

In dit artikel werden tevens een aantal kortetermijnoplossingen voorgesteld. Het oprichten van een coördinatiecomité en het opstarten van een uitleendienst in verband met literatuur en audiovisueel materiaal zou al een stap in de goede richting zijn. Ook de beschikbaarheid van een handboek zou voor de leerkrachten en leerlingen een praktisch hulpmiddel betekenen.

In verband met het leerplan lijkt een periodieke evaluatie en aanpassing naar evolutie van wetenschap enerzijds en naar leservaringen anderzijds een noodzakelijke voorwaarde om de controverses tussen de té technisch of de té theoretisch gerichte vakopvulling op te lossen.

Wij menen dat het inlossen van voorgestelde suggesties de kwaliteit van het vak "Communicatiemedia" zeker zal verbeteren, en dat mede daardoor de vakdoelstellingen op een meer trefzekere manier kunnen gerealiseerd worden.

Nota

Hierbij willen we alle leraars "Communicatiemedia" bedanken die aan de enquête hebben deelgenomen, alsook de leerplancommissie-voorzitters en de Heer Beirnaert omdat zij ons de nodige informatie verstrekten omtrent de historische evolutie van het vak.

Tabel IXB: Welke projecten laat leraar leerlingen uitvoeren (1).

	Aantal antwoorden	% op het aantal antwoorden	% van het aantal leraars die deze vraag beantwoord hebben
Eindwerk	1	1.9	2.7
Krant	12	22.2	32.4
Film	12	22.2	32.4
Diamontage	6	11.1	16.2
TV-programma	2	3.7	5.4
Krantenonderzoek	3	5.6	8.1
Bezoek media-instelling	1	1.9	2.7
Radioprogramma	3	5.6	8.1
Info verzamelen over media	1	1.9	2.7
Enquete over media	2	3.7	5.4
Werk over bepaald onderwerp met behulp van media	1	1.9	2.7
Diamontage	1	1.9	2.7
Nieuwsselectie in kranten bestuderen	1	1.9	2.7
Leerlingen mogen kiezen	1	1.9	2.7
Krant, stripverhaal	1	1.9	2.7
Fotoreportage	1	1.9	2.7
Audio-visueel produkt	1	1.9	2.7
Niet nader bepaald	4	7.5	8.1
Totaal aantal antwoorden	54	100.0	145.9

(1) Deze 54 antwoorden zijn afkomstig van 37 leraars; 30 leraars gaven hier geen enkel antwoord.

F. DE MEYER

MUZIEK IN BEELDEN

EEN EERSTE VERKENNING IN DE WERELD VAN DE VIDEOCLIP

350 BF

Een uitgave van het Centrum voor Communicatiewetenschap